

COMMENTAAR

De veerkracht van het kabinet

Het kabinet Rutte II heeft in twee jaar tijd grote veranderingen in gang gezet. Het belangrijkste wapenfeit is de hervorming van de zorg, die onbetaalbaar dreigde te worden. De cruciale vraag in het komende jaar is hoe deze even ingrijpende als noodzakelijke koerswijziging zal uitpakken, en hoe het kabinet het hoofd zal bieden aan de problemen die daarbij onvermijdelijk zullen rijzen. Een ander wezenlijk punt: is er in Rutte II nog voldoende elan om het land daadkrachtig naar verder economisch herstel te leiden en verstandig om te gaan met de groeiende spanningen in de wereld? De Troonrede maakt de burger op deze terreinen niet veel wijzer. Het kabinet zegt er vertrouwen in te hebben hoe de gemeenten hun nieuwe zorgtaken zullen gaan verrichten, maar heeft voor alle zekerheid toch maar 400 miljoen euro uitgetrokken om ‘invoerings-

problemen tot een minimum te beperken’. Voor de rest zal het land zich moeten vastklampen aan de ‘veerkracht’, die de natie al ‘twee eeuwen’ door moeilijke tijden heeft geleefd. Dat klinkt heel hoogdravend, maar een kabinet heeft meer nodig dan mooie woorden. In de Troonrede toont de regering zich dankbaar voor het ‘maatschappelijk draagvlak’ voor haar beleid, maar opiniepeilingen vertellen een heel ander verhaal. Als het kabinet werkelijk zo overtuigd is van zijn visie over de toekomst van het land, dan faalt het er blijkbaar wonderwel in om die aan de burgers te verkopen. Sterker nog, de hamvraag is in hoeverre het kabinet nog in zichzelf gelooft. Als de coalitie volgend jaar harde klappen krijgt bij de verkiezingen van Provinciale Staten en Eerste Kamer, kan ze bewijzen hoeveel veerkracht ze zelf heeft.

Reageren? opinieredactie@bd.nl

RAAK

‘Ik wil problemen oplossen, anders vind ik er niets meer aan’

Minister Edith Schippers (Volksgezondheid) in de Volkskrant

‘De politiek is op dit moment niet erg pro kunst, er is veel naar de kloten geholpen’

Ries Doms, drummer van The Kik, in Univers

Een nieuwe toon aan de top moet ons redden

door Suzan Heijne den Bak en Mildred Hoffkes

De kern van de begroting die het kabinet op Prinsjesdag presenteert is het verbeteren van de koopkracht door herstel van vertrouwen van ondernemers en burgers in de markteconomie. Maar ligt daar wel de kern van de oplossing voor het herstel van vertrouwen? Het nationale reputatieonderzoek is een vijfjaarlijkse studie naar de cultuur in de bestuurskamer, door ons uitgevoerd onder 80 topbestuurders. Van de ondervraagde bestuurders is 71 procent van mening dat een nieuwe ‘toon aan de top’ nodig en economisch relevant is. Niet alleen zien bestuurders het huidige wantrouwen als een hoge kostenpost voor hun organisatie; zij erkennen ook een sterke samenhang tussen een andere wijze van besturen en economische groei.

Wat achten de bestuurders wenselijk voor de juiste toon aan de top? Een cultuur van zelfreflectie, van het stimuleren van innovatie, het hebben van een duidelijke visie, verbindingen kunnen maken en doorzetten. De kritische media, de mondige consument en de angst voor reputatieschade hebben echter geleid tot meer behoudend en risicomijdend gedrag. Hierdoor vindt er in Nederland te weinig innovatie plaats die juist nodig is voor economische vooruitgang.

Bij de eerste peiling in 2009 onder topbestuurders bleek al een diepe kloof te gapen tussen het gewenste en het daadwerkelijke profiel van bestuurders in de boardroom. Bestuurders dienden naar eigen zeggen te eenzijdig het belang van de aandeelhouders, deden hun gezag gelden op basis van macht in plaats van persoonlijk overwicht, waren te behoudend en te weinig initiatiefrij. Gedacht werd dat de crisis als katalysator zou fungeren voor bestuurlijke vernieuwing. Maar vijf jaar later blijkt de ‘toon aan de top’ nauwelijks veranderd.

■ ‘De bestuurlijke elite meent nog altijd dat een nieuw type leider nodig is: meer dienstbaar en met oog voor innovatie en vooruitgang.’ foto HH

Dat is des te opvallender omdat de bestuurlijke elite nog altijd meent dat een nieuw type leider nodig is: meer dienstbaar en met oog voor innovatie en vooruitgang. Bij een ongewijzigd beleid regeert in 2019 nog steeds de angst en het risicomijdende gedrag. De topbestuurders verwachten dat als er niets verandert in de toekomst er nog steeds te voorzichtig, met te weinig innovatie en moed en teveel gericht op direct resultaat (en ‘goede winstcijfers’) bestuurd zal worden. Deze behoudende en risicomijdende houding die gericht is op korte termijn kost de Nederlandse economie geld én vertrouwen. Het recente voorbeeld van Imtech, maar ook de lange lijst van

voorafgaande reputatieschandalen bij onder meer Vestia, InHolland, de Libor-affaire van Rabobank, het recente gebrek aan vertrouwen in het bestuur van de Nza, het geloofwaardigheidsprobleem bij Greenpeace, en zo kunnen we nog wel even doorgaan, toont aan dat de toon aan de top bepalend is voor duurzaam succes. Er zal veel moeten gebeuren om het vertrouwen van het publiek in de bestuurskamer terug te winnen. Bestuurders zullen zelf hard moeten werken. Op dit moment lijkt verbetering vooral te worden geremd door de attitude van een deel van de bestuurders jegens verandering. Wie ‘niet thuis’ geeft negeert ieder initiatief om te veranderen. Daar lijkt de grootste belemmering te liggen, en daarmee het belangrijkste aandachtspunt van overheid, bedrijfsleven en de besturen zelf. Als we wederom vijf jaar niets doen aan de toon in de bestuurskamers doemt een volgende crisis op. Alleen een nieuwe taal en een nieuw type bestuurder kan ons dat besparen.

Suzan Heijne den Bak & Mildred Hoffkes - Bureau Hofkes Boardroom Reputatiemanagement

Er vindt weinig innovatie plaats die juist nodig is voor economische vooruitgang

■ ‘De straling is een van de invloeden op ons gestel waar het lichaam nog geen antwoord op heeft.’ foto HH

ook toegenomen, ook bij steeds jongere mensen. De straling is een van de invloeden op ons gestel waar het lichaam nog geen antwoord op heeft. Er ontstaat een niet-natuurlijke frequentie in ons gestel wat een aantal processen deels verstoort of verzwakt. Er zijn heel

eenvoudige proefjes waarbij het duidelijk wordt dat je minder kracht in je handen hebt als je een mobieltje bij je draagt. Dus er gebeurt wel degelijk wat in het lichaam. De straling is een versterker van een aantal problemen die we hebben, doordat de frequentie niet

synchroon loopt met onze natuurlijke frequenties.

Stef Freniks Oss

Ouderen

De uitwerking van het kabinetsbeleid voor AOW-ers en gepensioneerden is desastueus. Bezuinigen op zorgtoeslag, verhoging eigen risico, daling huurtoeslag, en ook voor 2015 ontvangt deze groep geen compensatie en gaan zij er sterk op achteruit. Reeds op dit moment kunnen 331.000 Nederlanders de zorgpremie niet betalen en dit aantal stijgt dagelijks. Als men dan aan de andere kant leest en hoort dat er miljoenen verdwijnen door slechte controle van de staat en het omzeilen door bestuurders van de Balkenendenorm, dan vragen wij als AOW-ers en gepensioneerden ons af waarom wij dit hebben verdiend. Als oudere maken wij misschien meer gebruik van de zorg, doch er is gesproken over een participatiemaatschap-

MENSENRECHTEN

Ook gewone Nederlanders kunnen iets doen tegen de wrede Oegandese homowetten.

door Peterson S. Ssendi

Zeker drie procent van alle mensen zijn homoseksueel. Zo werden zij geboren en zo zullen ze hun leven lang zijn. Toch is er nog een aantal landen waarin homoseksualiteit bij wet is verboden of waar homoseksuelen kans lopen de doodstraf te krijgen. Die landen liggen vrijwel allemaal in de Arabische wereld of in Afrika. Zo zijn in mijn land, in Oeganda, de laatste vijftien jaar een aantal harde wetten ingevoerd die het leven van de homoseksuelen erg moeilijk maken. Het gaat om het vervolgen, opsluiten of doden van mannen en vrouwen omdat zij mogelijkwijs tot de 900 duizend homo’s of lesbiennes van Oeganda behoren. Al komt het vaak niet tot een vervolging omdat de politie weggijkt wanneer buurtbewoners een ‘verdachte homo’ verjagen of zelfs lynchen. De invoering van de zogenaamde ‘Kill the Gays Bills’ is het gevolg van jarenlang haat zaaien door een groep fundamentalistische Amerikaanse christenen. Sinds de jaren ‘90 vertellen zij de Oegandese bevolking dat je als christen homoseksualiteit niet kunt toestaan. Zelfs de machtige Rooms-Katholieke kerk in Oeganda onderschrijft deze wrede anti-homowetten en ontslaat priesters die homoseksuelen in bescherming nemen. Daarmee zondigt de Oegandese katholieke kerk tegen de officiële katholieke leer die ‘elke schending van de mensenrechten van homoseksuelen’ verworpt. De homofobie is inmiddels zo ernstig en wijdverspreid dat geen

enkele Oegandese politicus het nog waagt er tegenin te gaan. Ook president Yoweri Museveni van Oeganda weet maar al te goed dat homoseksualiteit aangeboren is en dat je zowel homo als christen kunt zijn. Maar omdat Museveni in 2016 opnieuw de verkiezingen wil winnen, trekt ook hij fel van leer tegen homoseksuelen en ondertekende vorig jaar de omstrede wetgeving. Wie een verschil zouden kunnen maken, zijn wij, journalisten. Ik probeerde jarenlang aandacht te vragen voor de vervolging van homo’s en lesbiennes in mijn land. Dat kon niet bij het radiostation waar ik werkte. Want, zo luidt de redenering, wie aandacht vraagt voor het lot van homo’s is bezig om mensen aan te zetten tot homoseksuele activiteiten. Daarop startte ik met een website waarop ik probeerde om de angst, de vervolgingen, de martelingen en het in brand steken van homoseksuelen in Oeganda bekend te maken. Vervolgens werd ik bedreigd en moest ik vrezen voor mijn leven en dat van mijn gezin. Nu ben ik erkend vluchteling in Nederland, terwijl mijn vrouw en kinderen nog in Oeganda zitten. Ik voel me verdrietig en machteloos, omdat ik hier veel minder kan betekenen dan in Oeganda. Maar er is één ding dat ik in Nederland wel kan doen. En dat is Nederlanders wijzen op wat er in mijn land gebeurt. Want samen met andere Westerse landen kan Nederland wel iets betekenen voor homo’s in Oeganda. Nederland geeft jaarlijks 23 miljoen euro ontwikkelingshulp aan mijn land, in de

■ ‘De homofobie is inmiddels zo ernstig en wijdverspreid dat geen enkele Oegandese politicus het nog waagt er tegenin te gaan.’ foto Edward Echwalu / Corbis

hoofdstad Kampala zit een Nederlandse ambassade en er werken veel Nederlandse bedrijven in Oeganda. Zij kunnen druk uitoefenen.

Dat internationale druk werkt, bleek afgelopen maand. Tot ieders verrassing werd de gewraakte ‘Kill the Gays Bill’ plotseling on-

Ook in Oeganda verdienen homo’s en lesbiennes het om in vrijheid en veiligheid te leven

deruit gehaald door het Oegandese constitutionele hof. De reden die de hoogste rechters aanvoerden, was tamelijk onnozel. Er zouden technische fouten zijn gemaakt in het aannemen van de wet door het parlement. Al snel bleek dat er iets heel anders achter zat. Zo waren een aantal landen, waaronder Nederland, bezig om een deel van hun ontwikkelingshulp aan Oeganda te bevriezen. En er bestond een goede kans dat president Museveni niet zou worden uitgenodigd in het Witte Huis bij een groot diner van president Obama met alle Afrikaanse leiders. Minder geld en een geknakt prestige, dat gaf de doorslag. Op dit moment is de wrede wet van de baan. Maar opgejut door de fundamentalistische christe-

nen, is het parlement alweer bezig hem opnieuw in te voeren. Omdat in Oeganda zelf elke oppositie tegen de wet ontbreekt, moeten we het opnieuw hebben van u, beste Nederlanders. Alstublieft, vertel uw minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp om druk uit te blijven oefenen op mijn president en mijn regering. Want ook in Oeganda verdienen homo’s en lesbiennes het om in vrijheid en veiligheid te leven.

Peterson S. Ssendi is journalist, blogger en erkend vluchteling. Vanavond vertelt hij op het Tilburgse Strand over zijn ervaringen. De bijeenkomst ‘Avonturiers uit Nood’ begint om 21.00 uur en wordt georganiseerd door het Wereldpodium in samenwerking met Amnesty International.

Lezersbrieven

Brieven (niet langer dan 200 woorden) richten aan: [Opinieredactie Brabants Dagblad](mailto:Opinieredactie@brabantsdagblad.nl), Postbus 235, 5201 HB Den Bosch of opinieredactie@bd.nl

E-bike

Is het onderzoek waarover Paul Bots schrijft in zijn artikel over ouderen op de fiets (BD 16 september) alleen verricht door Ragnhild Davidse? Of is hierbij ook een oudere e-fietser betrokken?

Er zijn zeer veel ouderen die een e-fiets hebben aangeschaft omdat zij lichamelijke stram zijn bij longinhoud tekort komen en die gebruikers racen niet over onze fietspaden. Logisch dus dat een op de drie e-fietsters betrokken zijn bij ongevallen, maar wie is de veroorzaker? De e-fiets rijdt niet harder dan men trapt! Zonder trappen is er géén ondersteuning! Ik fiets al

Straling

Ik geef graag wat verduidelijking naar aanleiding van het artikel ‘Straling is zo erg als koffie’ (BD 12 september), waardoor het voor leken wat duidelijker wordt wat straling voor ons betekent. In de praktijk zitten allerlei mensen 24 uur per dag weken achtereen in een stralingsveld. Met de komst van meer straling is het aantal patiënten met Alzheimer en stressgerelateerde klachten

Frans Voogt Tilburg

zijn naar robotisering / automatisering, dan zou hij hen een genoeg kunnen doen met een busreisje naar de voormalige DAF-fabriek in Limburg waar nu oneindig veel robots, heel vernuftig, auto’s in elkaar zetten. Heel indrukwekkend, vooral als je bedenkt dat daar voorheen veel personeel voor nodig was.

Cees van Gerven Tilburg

Ebola

Helaas moet ik een vraagteken zetten bij wat er over het Ebolavirus in uw krant vermeld staat (BD 13 september). Het is klinkklare onzin dat de ziekte ‘alleen wordt overgedragen door direct contact (zweet, bloed) en niet via de lucht’. Zweet verdampt en zo ontstaan er minuscule waterdruppels die zich met lucht vermengen evenals bij praten en hoesten. De ‘vermengde’ lucht komt door inademing in contact met de slijmlagen van neus en mondholte van personen die zich dicht in de nabijheid verkeren. Dus contact via de lucht kan wel degelijk!

G. Brinkman Hilvarenbeek

Prinsjesdag

Als we teruggaan naar de herkomst van Prinsjesdag, dan blijkt het om verkleedpartijen te gaan. En inderdaad, onze koning mag verkleed een verhaaltje voorlezen waar de gemiddelde Nederlander niets van begrijpt. Voor hem in de zaal zitten nog een aantal mensen met rare kleding en sommigen zelfs met rare dingen op hun hoofd. Zij begrijpen het blijkbaar wel. Voor de gewone Nederlander is het oppervlakkige prietpraat waarmee je geen kant op kunt.

■ ‘Sommigen zitten met rare dingen op hun hoofd’ foto HH

Dat Tinie Kardol de robot ZORA in zijn relaas alleen maar wenst te zien als een stuk speelgoed in het ‘levensatelier’ voor zijn ouderen, weersprekt hij vervolgens weer in zijn stukje door ZORA wel degelijk een taak toe te kennen. En als de ouderen van zijn stichting zo bovenmatig nieuwsgierig

Robot

Het is voor mij onbegrijpelijk dat Tinie Kardol zo ongenueanceerd kan reageren (BD 10 september) op het artikel over robots en automatisering van een medehoogleraar Bart Nooteboom. Immers, de bedoeling van dat hele stuk (BD 6 september) was gericht op de ongebreedelde algemene automatisering inclusief de nu aanwezige robotisering, versus de sterk verminderende werkgelegenheid daardoor. Een hoogst actueel onderwerp, mede omdat intijdert zelfs Joop den Uijl al heeft gepleit voor een heffing op de ‘sterk toemende’ automatisering in verband met banenverlies.

Geert Vos Oss

De Kwestie

De Kwestie van gisteren leverde 549 reacties op

Zwartepietenwet van PVV moet worden aangenomen

EENS ONEENS
82% 18%

De Kwestie van vandaag: De troonrede biedt veel vertrouwen voor komend jaar

Reageren? Op de internetsite bd.nl kunnen bezoekers hun antwoord op de Kwestie beargmenteren. Of via mail: kwestie@bd.nl